
Uvodnik

Spoštovane bralke in bralci! Tokrat smo za vas pripravili nabor zelo različnih vsebin. Še en dokaz več, da varstvoslovje ni monolitna veda, kakor niso monolitne tudi grožnje varnosti. Načeloma velja, da je najboljše zdravilo za vsakršne grožnje, nevarnosti in probleme socialna kohezija. V dobro povezani skupnosti je tudi policijsko delo lažje in uspešnejše. Katja Eman, Damir Ivančič in Dejan Bagari na primeru Policijske uprave Murska Sobota predstavljajo dobre prakse policijskega dela v dobro lokalne skupnosti. V oči prijetno zbodejo številni projekti, ki na prvi pogled niti ne dajo slutiti, da za njimi stoji policija, ki se na tak način lažje približa pričakovanjem in potrebam lokalnih skupnosti, zaradi česar tudi zadovoljstvo prebivalcev z delom policije v Prekmurju ne preseneča.

Policijske dejavnosti pa tudi v Sloveniji že dolgo več ne izvajajo zgolj policisti. V okviru pluralne policijske dejavnosti najdemo številne državne, lokalne in zasebne organizacije, ki opravljajo policijsko/varnostno/nadzorstveno dejavnost. Njihova policijska dejavnost ne izhaja zgolj iz nalog, ampak še bolj iz pooblastil, s katerimi razpolagajo. Srečko Felix Kropce in Dragan Milutinović tako primerjata pooblastila treh nadzorovalcev – lovskega in ribiškega čuvaja ter naravovarstvenega nadzornika. Med drugim predlagata, da bi pooblastila nadzorno-čuvajske službe zakonsko konkretizirali, jih združili v enotna pooblastila, zagotovili praktično usposabljanje in usposabljanje za odločanje v prekrškovnem postopku ter uvedli enotne uniforme za nadzorno-čuvajsko službo.

Tako kot za v prejšnjem odstavku omenjeno policijsko dejavnost, lahko tudi za prisilne poroke rečemo, da gre za nekoliko specifičen pojav, ki pa ga avtor Klemen Kocjančič predstavi kot varnostno tveganje. Na primeru Združenega kraljestva avtor prisilne poroke obravnava v okviru trgovanja z ljudmi in ga hkrati argumentira kot nacionalnovarnostni problem, saj v zadnjem času narašča število primerov medetničnih prisilnih porok, katerih osnovni namen je kršenje migracijske zakonodaje.

Monika Klun in Danijela Frangež v prispevku predstavita ugotovitve pregleda literature o nasilju odraslih otrok nad starši in nasilju nad starejšimi. Gre za eno izmed najmanj raziskanih področij nasilja med družinskimi člani. Avtorici ugotavljata, da je še največ raziskav s kriminološkega in psihološkega vidika, manj pogoste pa so raziskave, ki bi obravnavale družbene stereotipe in kriminalistične vidike nasilja otrok nad starši.

Tudi prispevek Gašperja Krstulovića posega na specifično in slabo raziskano področje. Ukvarja se namreč z družbenimi strukturami, ki delujejo zatiralno v odnosu do ljudi z intelektualnimi ovirami in težavami v duševnem zdravju. Izhajajoč iz postkolonialne teorije, ki omogoča razumevanje načinov manifestacije diskurzivne tišine, avtor postavi tezo, da je ravno jezik eden glavnih dejavnikov zatiranja oseb z intelektualnimi ovirami in težavami v duševnem zdravju.

Naš nabor zaključuje prispevek Gregorja Haringa in Tomaž Zupanca, ki predstavljata klinično forenzično ambulanto. Klinična forenzična medicina, ki se največ ukvarja s forenzičnimi pregledi žrtev fizičnega in spolnega nasilja, se je pomembneje začela razvijati v 60. letih 20. stoletja, razcvet pa doživlja zadnjih 10 let. V bistvu gre za zdravniški pregled z uporabo kliničnih znanj in postopkov

ter diagnostičnih metod po načelih forenzične preiskave. Tehnično gledano predstavlja telo preiskovanca, ki je lahko žrtev ali storilec, kraj kaznivega dejanja, ki ga je treba primerno forenzično obdelati. Trenutno je edina kadrovsko in tehnično primerno opremljena klinična forenzična ambulanta v prostorih Inštituta za sodno medicino v Ljubljani. Poleg pozitivnih vidikov ustanove avtorja opozarjata tudi na slabo urejenost financiranja klinične forenzične medicine v Sloveniji. Naj na koncu spoštovano bralstvo spomnim, da je septembra 2019 Državni zbor RS sprejel najpomembnejši razvojno-usmerjevalni dokument s področja nacionalne varnosti Slovenije – Resolucijo o strategiji nacionalne varnosti RS. Resolucija resda ni zakon ali pravni predpis, a za strokovnjake, ki operativno, izobraževalno ali raziskovano delujemo na področju zagotavljanja varnosti, ter politike, ki sprejemajo ključne odločitve na tem področju, se spodobi, da jo poznamo in v njenem duhu tudi ravnamo. Če že ne zaradi nas samih, pa zaradi državljanov, ki jim služimo.

Izr. prof. dr. Andrej Sotlar
Glavni in odgovorni urednik